

HÉRAÐSDÓMUR
REYKJÁNESS

D Ó M U R

3. apríl 2014

Mál nr. E-611/2013:

Stefnandi:

Hansen ehf.

(*Valgeir Kristinsson hrl.*)

Hafnarfjarðarkaupstaður

(*Anna Guðrún Fínd Jørgensdóttir hdl.*)

pb. A og F Flutningar ehf.

(*Eiríkur Gunnsteinsson hrl.*)

Vörður tryggingar hf.

(*Magnús Hrafn Magnússon hdl.*)

Dómarar:

Gunnar Aðalsteinsson héraðsdómari, Kristinn Eiríksson verkfræðingur og Stanley Pálsson verkfræðingur.

D Ó M U R

Héraðsdóms Reykjaness fimmtudaginn 3. apríl 2014 í máli nr. E-762/2013:

Hansen ehf.

(*Valgeir Kristinsson hrl.*)

gegn

Hafnarfjarðarkaupstað

(*Anna Guðrún Pind Jörgensdóttir hdl.*)

þb. Á og F flutningum ehf.

(*Eiríkur Gunnsteinsson hrl.*)

og

Verði tryggingum hf.

(*Magnús Hrafn Magnússon hdl.*)

Mál þetta var þingfest 15. maí 2013 og tekið til dóms 6. mars sl. Stefandi er Hansen

ehf., Vesturgötu 4, Hafnarfirði, en stefndu eru Hafnarfjarðarbær, Strandgötu 6-8, Hafnarfirði,

protabú Á og F flutninga ehf. og Vörður tryggingar hf., Borgartúni 25, Reykjavík. Til vara er

stefnda Verði tryggingum hf. stefnt til réttargæslu.

Dómkröfur stefnanda eru þær aðallega gagnvart stefndu Hafnarfjarðarbæ og Verði

tryggingum hf. að þeir verði in solidum dæmdir til greiðslu 8.624.272 króna auk dráttarvaxta

samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 frá 4. júlí 2012 til greiðsludags og til greiðslu

málskostnaðar. Til vara gerir stefnandi sömu kröfu gegn stefnda Hafnarfjarðarbæ og stefnda

Verði tryggingum hf. að öðru leyti en því að í varakröfu er þess krafist að stefndi Vörður

tryggingar greiði stefnufjárhæð með dráttarvöxtum frá 1. febrúar 2012.

Stefndi Hafnarfjarðarbær krefst aðallega sýknu en til vara að kröfur stefnanda verði

lækkaðar. Þá krefst stefndi málskostnaðar.

Undir rekstri málsins féll stefnandi frá kröfum á hendur stefnda protabú Á og F

flutninga ehf. en protabúð krefst málskostnaðar í málinu.

Stefndi Vörður tryggingar hf. krefst sýknu og málskostnaðar.

I

Málsatvik eru þau að stefndi Hafnarfjarðarbær bauð út á árinu 2007 verkid:

Byggingasafnsreitun, endurgert lóðar, 1. áfangi. Verktakinn Íslandsgegarðar ehf. bauð í verkid og

var gerður verksamningur við hann. Byggingasafnsreitunin liggur að lóð stefnanda að

Vesturgötu 4, Hafnarfirði, og taldi stefndi Hafnarfjarðarbær nauðsynlegt í tengslum við þessa framkvæmd að grata upp sköplögn á lög stefnanda, leggja nýja og lækka jarðveg við hús stefnanda. Íslandsgarðar ehf. önnuðust þá framkvæmd. Stefndi heldur því fram að við þennan uppgöf og vinnu samfara honum hafi heitavatnslögn á lög stefnanda skemmt með þeim arfleðingum að vatn lak undir hús stefnanda og olli skemmdum. Deila aðilar um hver beri ábyrgð á tjóni stefnanda. Verktakinn var með ábyrgðartryggingu hjá Verði tryggingum hf.

Nánari málavextir eru þeir að stefndi Hafnarfjarðarbær gerði verksamning við Íslandsgarða ehf. 24. maí 2007 (síðar A og F flutningar ehf.), sem varð gjaldþrota 7. febrúar 2012, og fól verkið í sér endurgerð lóðar á svokölluðum byggðasafnsreit með jarðvegsskipnum, lagnavinnu, hlöðnum veggjum, hellulögn, gróðurbeðum o. fl. Framkvæmdir hófust vorið 2007 og var verkfræðistofan Strendingur ehf. eftirlitsaðili með verkinu. Framkvæmdin fól í sér töluverðan uppgöf á lög stefnanda að Vesturgötu 4, Hafnarfirði.

Fyrirvararsmáður stefnanda, Sigurður Óli Sigurðsson, sagði í skýrslu sinni fyrir dómi að upphaf málsins hafi verið að hann fékk tilkynningu frá stefnda Hafnarfjarðarbæ um fyrrihugaðar framkvæmdir á byggðasafnsreit og að stefndi Hafnarfjarðarbær hefði áhuga á að framkvæmdirinnar næðu inn á baklög stefnanda að Vesturgötu 4, m.a. með hleðslu veggis á lóðarmörkum og með lagningu gangveggar milli lóða. Hann hafi jafnframt fengið sendar teikningar. Hann hafi hafnað hugmynd stefnda um grjótagarð og þá hafi komið fram nýjar hugmyndir um hleðsluvegg sem hann hafi samþykkt og jafnframt samþykkt að stefndi Hafnarfjarðarbær hæfi framkvæmdir á lög hans. Sigurður Óli kvaðst hafa hitt Helgu Stefansdóttur verkfræðing, hjá stefnda Hafnarfjarðarbæ, á verkstað sumarið 2007 þegar framkvæmdir voru hafnar. Hún hafi sagt honum að nauðsynlegt væri að lækka jarðveg við norðurhlöð húss stefnanda og hann sagt henni að skölpör væru undir þessu svæði. Af því tilefni hafi verið boðað til fundar á skrifstofu stefnda Hafnarfjarðarbæjar 13. júlí 2007 þar sem saman voru komnir Pétur Vilberg Guðnason, verkfræðingur hjá eftirlitsaðila verksins, Helga Stefansdóttir, Sigurður Óli, Runólfur Sveinsson verkfræðingur frá VSB verkfræðisstofu og Jóhann Kristinsson verkfræðingur hjá eftirlitsaðila verksins. Í fundarboði er sagt að fundarefni verði heimæðar fyrir sköplögn frá húsi stefnanda. Segir stefndi að á þessum fundi hafi verið farið yfir nauðsyn þess að grata upp sköplögn sem hafi legið með öllum norðurgarði húss stefnanda og fyrir norðvestur-horn þess. Þá hafi einnig verið rætt um að lækka jarðveg við norðvestur-horn hússins.

Vertakinn Íslandsgeardar ehf. var fenginn til þess að grafa upp sköplögnina, færa hana og tengja við brun sem verið var að setja niður nokkuð frá. Baklöd stefnanda var hellulögð og voru hellur fjarlægðar og jarðvegur grafinn upp. Sagði Sigurður Óli að öll baklöðin hafi verið grafinn upp alveg frá norðaustur horni hússins.

Stefnandi heldur því fram að við þessa framkvæmd Íslandsgearda ehf. hafi aðalheitavatslögn fyrir hus stefnanda að Vesturgötu 4, Hafnarfirði, skemmt. Skemmdin hafi orðið um 5 metra frá husinu og um 1,70 metra frá hleðsluvegg sem vertakinn reisti. Skemmdin hafi verið á hlíf eða kápu, sem hafi verið utan um rör, og lýst sér þannig eins og rör, hafi orðið fyrir hnaski við mokstur gröfu. Lékans hafi orðið vart um 2-3 mánuðum síðar með þeim hætti að nokkur raki hafi myndast undir gölfi hússins að Vesturgötu 4. Stefnandi kveðst þá hafa fengið menn til þess að skoða skriðkjallara undir husinu en engin skriðkjallarans og tengja lofthreinsibúnað við hann. Einnig hafi verið skipt út neyslavatslögnum í kjallaranum og þær lagðar ofan gólfs. Þetta hafi verið gert í október 2009 en það hafi ekki verið fyrir en í ágúst 2010 sem ástæða fyrir lekanum hafi uppgötvað með þeim hætti að Sigurður Óli hafi gert sér grein fyrir að sökkull hússins var heitur og því líkur á að heitt vatn streymdi undir húsið.

Gert var við heitavatsrör 5. ágúst 2010. Viðstaðir uppreftinn voru Ishmael R. David, startsmáður stefnda Hafnarfjarðarbæjar, Arnór Einarsson, startsmáður Orkuveitu Reykjavíkur, og Sigurður Óli. Í framlagðri yfirlýsingu og skýrslu sinni fyrir dómi sagði Arnór að skemmdin á heitavatsrörinu hafi verið í um fimm metra fjarlægð frá húsgalli stefnanda. Honum hafi virst að grafið hafi verið í kápu rörsins sem sé úr plasti. Sé það gert ryggi rör, fjótt og þá myndist gat á því með þeim afleiðingum að vatn eigi greiða leið út. Arnór taldi ljóst að átt hefði verið við lögnina eftir að Orkuveita Reykjavíkur lagði rör, á sínum tíma. Orkuveitan gangi ævinlega frá lögn þannig að settur sé sandur í kringum hana og gullur borði á sandinn. Við uppreft hafi hann séð að þannig var ekki gengið frá lögninni, heldur gröfur jarðvegur undir henni.

Magnús Guðmundsson pípuhlagningameistari var undirverktaki hjá Íslandsgröfum ehf. og lagði m.a. sköplögnina. Hann staðfesti yfirlýsingu sína fyrir dómi um að allt svæðið fyrir norðan hus stefnanda hafi verið uppreft er hann kom að sínu verki. Ragnar Jónsson, pípuhlagningameistari og startsmáður Vatnsveitu Hafnarfjarðarbæjar, lagð rör inn í hus stefnanda vegna endurnýjunar á kaldavatslögn. Hann sagði að allt svæðið fyrir aftan hus stefnanda hafi verið grafið upp alveg frá norðaustur horni þess, þ.á. m. á því svæði þar sem

1. Að skoða og meta rakaskemmdir sem urðu vegna leka frá heitavatnsmintaki við austurgafi hussins að Vesturgötu 4, Hafnarfirði, er heitt vatn rann inn í grunnum í fyrstu og aðallega undir eldhúsgölf og í skríðkjallara þar sem veitingahúsið A Hansen er til húsa. Eftirfarandi spurningar vor lagðar fyrir matsmann:

Sigmundsson, húsasmiðameistari og byggingartæknifræðingur, kvaddur til startans. Stefnandi óskaði eftir mati dómkvadds matsmanns 13. maí 2011 og var Hjalti

ástandskönnun þegar lekans varð vart og er skýrsla hans dagsett 24. ágúst 2010. Stefnandi fékk Davíð Karl Andrésson húsasmiðameistara til þess að gera

II

2013 og 9. apríl 2013.

vegna kröfu sinnar á hendur verktakanum. Þeirri kröfu var hafnað með bréfum 15. febrúar bréfi 10. sama mánaðar. Stefnandi mun einnig hafa sent stefnda Verði tryggingum hf. bréf Stefnandi sendi stefnda Hafnarfjarðarbæ skaðabótakröfu 4. júlí 2012 sem stefndi hafnaði með ábyrgðartrygging taki ekki til skaðabótaábyrgðar sem sjálfstæður verktaki kuumi að baka sér. vegna framkvæmda sem stefndi Hafnarfjarðarbær bæri ábyrgð á. Jafnframt að frjals stefnanda með bréfi 21. mars 2011 á þeirri forsendu að ósannað væri að tjón hefði orðið honum bent á tryggingartélag stefnda Hafnarfjarðarbæjar. Tryggingartélagið hafnaði kröfu Stefnandi mun hafa sent stefnda Hafnarfjarðarbæ kröfubréf 5. september 2010 og var greiddi honum fyrir með málitö fyrir tvo á veitingahúsinu A. Hansen.

Inga Guðnason, framkvæmdastjóra Íslandsgráða ehf., um að gráfa frá húsinu í þessu skyni og jarðveg við norðurgafi hussins og setti niður fituskilju við húsveggin. Það hann Hólmgæir Fyrir liggur í málinu að stefnandi nýtti sér aðstæður þegar búið var að gráfa upp

hafi ekki verið sérstaklega kynnt fyrir fyrirsvarsmanni stefnanda. verktakinum hafi lagt fram verkabýrgð í forni ábyrgðartryggingar en tryggingarmál verktakans verktundum. Eftirlit hafi verið í höndum verkfræðistofunnar Strendings ehf. Hún sagði að verktakann. Hún hafi einnig séð um samskipti við verktakann sem hafi aðallega farið fram á framkvæmd. Hún sagði í skýrslu sinni fyrir dómi að hún hafi séð um útbóð og samninga við hann. Helga Stefánsdóttir verkfræðingur var fulltrúi stefnda Hafnarfjarðarbæjar við þessa Orkuveitu Reykjavíkur og símannúmer hans. Verksjórin hafi verið erlendur en virst skilja gera þyrfti við þessa skemmd. Hann hafi gefið honum upp nafn Arnors Einarssonar hjá fjarlægð frá húsi stefnanda. Hann hafi kallað til verksjóra Íslandsgráða ehf. og sagt honum að heitavatnslögnin var. Hann kvaðst hafa séð skemmd á heitavatnslögninni í um 3-5 metra

Útskýra ástæður þess að vatn og raki hefur náð að komast í grunninn og undir húsíð og valda skemmdum á því og skemmdum innanhúss.

2. Að leggja fram rökstuddar tillögur um hvað gera þurfi til að ráða bót á þeim skemmdum sem um getur í l. tl. hér að ofan.

3. Að meta hvað það kostar að bæta úr meintum göllum.

4. Að matsmaður leggi fram rökstutt mat á því tjóni sem matsbeiðandi hefur þegar orðið fyrir vegna tjóns á lausafé og vegna kostnaðar við þríf og hreingermingar og kostnað við flutninga á innbúi og lausafé sem fylgir væntanlegum viðgerðum.

5. Hvert er tjón matsþola vegna vinnu og fyrir efni vegna framkvæmda og viðgerða matsbeiðanda.

6. Að leggja mat á orsakasamband skemmda á inntakslögn hitaveitu og tjóns

Matsmaður telur að skemmdir hafi orðið á húsinu vegna raka sem rekja megi til leka á heimæð hitaveitu norðan við húsíð. Heitt vatn hafi sigið frá lekri heimæðinni inn undir húsíð og valdið því að hitastig og raki undir húsinu hefur hækkað og gúfa sigið upp í húsinu. Það hafi valdið skemmdum á gólfum og hurðir skekkst þegar viðir þrúna og gólf og veggir ganga til vegna rakahreyfinga í viðnum. Greið leið sé fyrir vatn að síga í gegnum fyllingar og sökkul hússins sem er hlaðinn úr gryti á malarkambi. Engin rakavörn sé í jarðvegi í skríðrymi og gufi vatn því þar upp og geti óhindrað stigið upp í gólf. Matsmaður taldi sig ekki geta staðreynt að gólf í eldhúsi og hús að norðaustanverðu hafi sigið og skemmt vegna leka frá heimæð hitaveitu en telur það ólíklegt, enda hafi ekki verið vatnsstraumur í sandfyllingu undir gólfnum. Matsmaður getur ekki staðreynt að burðarvirki hússins hafi sigið vegna leka frá heimæð hitaveitu en telur það ólíklegt. Matsmaður telur að flisar og múrlögn á gólfu í lagarymi sé brotin vegna hreyfinga á gólfnum og að hreyfingarstarfi af því að gólfíð sé ekki nægilega stíft en ekki vegna skemmda sem rekja megi til leka á heimæð hitaveitu.

Matsmaður lagði fram rökstuddar tillögur um hvað gera þurfi til að ráða bót á þeim skemmdum sem um getur hér að framan.

Síðan lagði matsmaður mat á kostnað við að bæta úr göllum. Matsmaður metur hæfilegan kostnað við að bæta úr því sem gengið hefur úr lagi og rekja má til bilunar á heimæð hitaveitu. Matsmaður metur ekki kostnað við endurbætur á gólfu í eldhúsi og hellulögn vestan við húsíð þar sem hann telur að ekki sé hægt að rekja þessar skemmdir til áðurmeðs leka á heimæð hitaveitu. Ekki er metinn kostnaður við úrbætur sem matsmaður

klefanum við hreinsun á honum. Þetta hefi Steinar Agústsson, sem annaðist uppsetningu var settur upp vorið 2007, hefi gólf hans verið látið halla til þess að vatn gæti lekið út úr undirstöðum hússins megi rekja til bilunar í hitaveituluögn. Varðandi gólf í frystiklefa, sem myndast umtalsverður raki undir gólfinu. Yfirmatsmenn telja yfirgnæfandi líkur á því að sig í hreyfast til undir plötunni til þess að valda sigi. Samkvæmt öllum fyrirliggjandi gögnum hefi skriðrymi vestan við eldhúsið. Þannig megi ljóst vera að ekki þurfi mikið sandmagn að undan plötunni. Sjá megi þennan sand vestan megin við hlaðna undirstöðu sem sé staðsett í mælingu sé sig 35 mm þar sem það sé mest eða um 200-250 lítrar af sandi sem skriðið hefur og steyptrar plötu. Það svæði, sem hefi sigið, sé um 15 fermetrar að stærð. Samkvæmt sköðun sjáist að sandur hefur hreyfst til undir gólfinu og talsvert bil myndast á milli fyllingar Yfirmatsmenn telja að sigi á gólfu megi rekja til skemmda á inntakslögn hitaveitu. Við

þípuhlagningarmeistarara og byggingartæknifræðing sem yfirmatsmenn.

þá Sigurð Hafsteinsson, byggingartæknifræðing og húsasmiðameistarara, og Heiðar Jónsson yfirmatsgerð þann 11. janúar 2012. Þann 14. febrúar 2012 skipaði Héraðsdómur Reykjanes

Stefnandi féllst ekki á rök og sjónarmið matsmannsins að öllu leyti og óskað eftir

meðtöldum virðisaukaskatti að fjárhæð 985.000 krónur. fram í sundurliðuðum kostnaðarliðuðum í matsgerð. Nemur matsfjárhæð 3.644.000 krónum að upplýst er að hefi þurft að inna af hendi, sé eðlileg eða ekki. Niðurstæða matsmanns kemur Matsmaður lýsti þeim þáttum sem búið er að vinna en gat ekki staðfest að vinna, sem

falda. 13. Endurnýja veggföður á gangi við salerni.

hurðir í aftur. 10. Ganga frá þili undir stiga. 11. Málalaga hurðarkarman og flisalægja líkt og áður var. 8. Ganga frá salernisskálum, innréttingum og skilríttum. 9. Setja eikarparket á anddyri og gang framán við salerni. Leggja rakavarðar plötur á gólf salerna og tekin upp en bæta við eftir þörfum. 7. Ganga frá rakavarnarlaga á gólfborð og leggja gegnhellit vindpappa og steinullareinangrun. 6. Klæða gólf að nýju með gólfborðum sem áður voru Taka niður þil undir stiga og borðsal á efri hæð til að komast að gólfu. 5. Setja niður sem eru undir gólfefni þannig að hægt sé að fjarlægja sag og pappa sem er á innskotsborðum. parket í anddyri og gangi, og flisar og plötur undir þeim á salernum. 4. Taka upp gólfborð borðsal. 2. Taka upp innréttingar og skilríttum á salernum og salernistæki. 3. Taka upp gólfefni, Metnar úrbætur felast í eftirfarandi: 1. Taka hurðir úr salernum og falda af hurð að

skriðrymis og rakavörn í botn skriðrymis.

telur að gera þurfi og eru ótengdar leka á heimæð hitaveitu, s.s. að bæta loftræstingu

Varðandi ferðakostnað að fjárhæð 395.046 krónur tekur stefnandi fram að framkvæmdastjóri stefnanda hafi dvalið í Kólumbíu á veturna en á Íslandi á sumrin frá árinu 2006 til 2011 og því þurfi að gera sér sérstaka ferð til Íslands í nóvember 2010 til þess að sinna þessu máli. Varðandi eigin vinnu framkvæmdastjóra hafi hann þurfi að leggja fram

Samkvæmt undirritatsgerð	3.644.000 kr.
Samkvæmt yfirmatsgerð	2.131.699 kr.
Reikningur undirritatsmanns	857.793 kr.
Reikningur yfirmatsmanna	591.106 kr.
Reikningur fyrir sérfræðiaðstoð	141.188 kr.
Ferðakostnaður framkvæmdastjóra stefnanda	395.046 kr.
Eigin vinna framkvæmdarstjóra	722.880 kr.
Vinna blikksmíðs og framkvæmdastjóra stefnanda	140.560 kr.

I samræmi við þetta sundurliðar stefnandi dómkröfu sína með eftirfarandi hætti:

göllum.

Þeirra að það kosti 2.131.699 krónur með virðisaukaskatti að bæta úr framanangreindum Tillögur yfirmatsmanna um úrbætur eru sundurliðaðar í yfirmatsgerð og er niðurstaða vísuð yfirmatsmenn til undirritats og voru sammála því.

Sammanlega hafi verið innt af hendi ásamt tilheyrandi efn. Varðandi vinnuframlag stefnanda yfirmatsmenn telja að framlagður reikningur þípuframlagmanns sé vinna sem þvi að lyfta undir burðarbita með vökvatjökkum og skjóta inn nýjum undirstöðum.

Þurfi endurbætur við undirstöður á skrifrymi til þess að lagfæra sig og felist þær endurbætur í Ffirmatsmenn telja að í undirritati hafi verið metið það tjón sem varð, annað en sig. Gera Einnig kom í ljós við mælingar á gölfum á neðri og efri hæð að efri hæðin hefur sigið. haldist óbreytt hefði platan ekki átt að síga undan þyngd frystis, enda þyngd frystis óveruleg. raki og bleyta komst í fyllinguna. Yfirmatsmenn telja að ef ástand í fyllingu undir plötu hefði vegna álykta yfirmatsmenn að fyllingin hafi staðist það álag sem kom frá plötunni áður en 1995 og byrji ekki að síga fyrir en umræddur leki kom fram norðan við húsið árið 2007. Þess Samkvæmt fyriríggjandi upplýsingum í undirritati hafi plan undir eldhúsi verið steypt ljósmyndum.

að gólf klefars halli í öfuga átt. Niðurstöður yfirmatsmanna eru studdar mælingum og

Vinnu vegna fjónsins, alls 160 klst. á 3.600 krónur eða samtals 722.880 krónur. Vinna blíkksmíðs og framkvæmdastjórans er í stefnu sögð nema 140.560 krónum.

III.

Krifa stefnanda gegn stefnda Hafnarfjarðarbæ er á því reist að stefndi hafi fengið heimild hjá stefnanda til að vinna við baklöd stefnanda á þeirri forsendu að stefndi Hafnarfjarðarbær myndi sjálfur vinna verkid eða aðilar sem hann tæki fulla ábyrgð á. Þannig hafi öll samskipti á verkima verið við Helgu Stefansdóttur, starfsmann á framkvæmdasviði Hafnarfjarðarbæjar, og hafi hun tekið allar ákvarðanir og stjórnað framkvæmdum. Stefndi hafi ekki betur vitað en að þeir sem voru að störfum væru starfsmenn bæjarins eða aðilar á hans vegum. Þvi hafi stefndi Hafnarfjarðarbær borið fulla ábyrgð á verkinu og hugsanlegu fjóni gagnvart stefnanda og geti ekki vísað þeirri ábyrgð á aðra. Stefndi Hafnarfjarðarbær hafi ekki leitað samþykkis stefnanda til að láta óháðan vertaka vinna verkefnið inni á löð stefnanda. Stjórnvöld geti ekki undanskilið sig ábyrgð á verkum sem þau láti vertaka framkvæma. Ábyrgð stefnda Hafnarfjarðarbæjar sé enn ríkarí en ella vegna þess að starfsmaður bæjarins, Ragnar Jónsson, verkstjóri hjá Vatnsveitu Hafnarfjarðar, hafi staðfest að sumarið 2007, þegar hann var að vinna við að tengja rör inn í hus stefnanda, hafi hann séð skemmdina á hitaveiturörinu. Hann hafi hins vegar ekki tilkynnt það með tryggleikum hætti og ekki gengið eftir að viðgerð færi fram. Þessi vanræksla hafi hafi bein áhrif á fjónið.

Á grundvelli 44. gr. 1. mgr. laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga geti fjónpóli krafið bota beint hjá tryggingafélagi og því sé stefnda Verði tryggingum hf. stefnt í málinu. Til vara sé félaginu stefnt til réttargæslu verði talið að stefndi eigi ekki beina kröftu á tryggingafélagið.

Stefndi telur að stefndu Hafnarfjarðarbær og Íslandsagarðar ehf. (síðar A og F Flutningar ehf.) hafi bakad sér skaðabótaábyrgð með því að valda fjóni á hitaveituluögn á löð stefnanda en stefndi Hafnarfjarðarbær hafi fengið heimild stefnanda til að fara inn á löðina til að færa holræsaloögnina á löð stefnanda. Stefndi hafi vitað það fyrr en haustið 2012 að stefndi hafi fengið vertakann Íslandsgara ehf. til að annast verkid. Vertakinn Íslandsagarðar ehf. beri sjálfstæða skaðabótaábyrgð á fjóninu með því að beita eigin vinnutækjum á löð stefnanda að beiðni stefnda Hafnarfjarðarbæjar. Stefnda Hafnarfjarðarbæ hafi borið skylda samkvæmt stjórnsýsluögun að upplýsa og fræða stefnanda um hver bæri ábyrgð á fjóninu. Það hafi stefndi Hafnarfjarðarbær hins vegar ekki gert og með því brugðist skyldu sinni. Þvert á móti hafi stefndi Hafnarfjarðarbær leitt stefnanda á villigötur með því að gefa upp rangar upplýsingar um verkid og framkvæmd þess. Stefndi hafi því sent

Stefnandi byggi á því að stefndi Hafnarfjarðarbæjar, ásamt Íslandsgröfum ehf., hafi bakað sér skaðabótaábyrgð með því að valda tjóni á hitaveituluögn á lóð stefnanda. Stefndi Hafnarfjarðarbær mótmælir þessu sérstaklega og árettar að ekki hafi verið sýnt fram á að starfsmenn bæjarins hafi valdið nokkurri skemmd á hitaveituluögninni eða getað komið í veg fyrir að tjónið hefði orðið. Það sé því ósannað með öllu að rekja megi tjónið til starfsmanna stefnda Hafnarfjarðarbæjar sem sé skilyrði þess að stefndi Hafnarfjarðarbær beri

kaldavatslögn við húsið.

Stefndi Hafnarfjarðarbær mótmælir því jafnframt að starfsmáður Vatnsveitu Hafnarfjarðarbæjar, Ragnar Jónsson, hafi sýnt af sér vanrækslu þegar hann að eigin sögn upplýsti og bentí flokksfjóra á vegum verkakans, Íslandsgrarða ehf., sérstaklega á skemmd á hitaveiturvi á verkstað. Ragnar hafi hvorki hafi umsjón né eftirlit með þessum framkvæmdum en séð skemmdina fyrir tilviljun þegar hann vann við að setja niður

Stefnandi fullyrði að hann hafi staðið í þeirri trú að þeir sem voru að störfum væru starfsmenn bæjarins eða aðilar á hans vegum. Stefndi Hafnarfjarðarbær vísar til þess að stefnandi hafi sjálfur samíð við verkakann um ákveðið verk og að honum hafi mátt vera ljóst að þarna var um sjálfstætt starfandi verktaka að ræða, auk þess sem öll gögn bendi til þess að hann hafi verið meðvitaður um það. Þó sé rétt að taka fram að vanþekking hans í þeim efnum hafi ekki þýðingu gagnvart skaðabótaábyrgð stefnda Hafnarfjarðarbæjar.

Stefnandi fullyrði að hann hafi staðið í þeirri trú að þeir sem voru að störfum væru starfsmenn bæjarins eða aðilar á hans vegum. Stefndi Hafnarfjarðarbær vísar til þess að stefnandi hafi sjálfur samíð við verkakann um ákveðið verk og að honum hafi mátt vera ljóst að þarna var um sjálfstætt starfandi verktaka að ræða, auk þess sem öll gögn bendi til þess að hann hafi verið meðvitaður um það. Þó sé rétt að taka fram að vanþekking hans í þeim efnum hafi ekki þýðingu gagnvart skaðabótaábyrgð stefnda Hafnarfjarðarbæjar. Í þessu sambandi vísar stefndi umnið væri samkvæmt útböðsgögnum og ætluð verktaka. Í þessu sambandi vísar stefndi verkstað. Hans hlutverk hafi fyrst og fremst verið að fylgjast með framvindu verksins og að verksjórn eða stýringu á daglegum verkefnum verkakans eða einstakra starfsmanna á hann sá um dagleg samskipti við verktaka. Eftirlitsaðiliinn hafi heldur ekki hafi með höndum sjálfstætt starfandi verktaki, Strendingur ehf., hafi komið að framkvæmdinni á þann hátt að eftirlit með hvernig vinnu þeirra á verkstað var hagarð. Eftirlitsaðili með verkinu, einnig starfsmenn sem fengnir voru til verksins, ekki skipulagt vinnu þeirra og ekki hafi umsjón eða stefnda Hafnarfjarðarbæjar hafi ekki hafi boðvald yfir starfsmönnum verktaka, ekki valið þá framgangi verksins. Öll verksjórn og ábyrgð á verkinu hafi verið hjá verktaka. Starfsmenn verkinu hafi verið að sitja fundi vegna framkvæmdarinnar og að fylgjast að öðru leyti með verkstað. Framkvæmdir hafi alfaríð verið í höndum verktaka og eina aðkoma Helgu að starfsmáður framkvæmdasviðs stefnda Hafnarfjarðarbæjar, hafi stjórnað framkvæmdum á ábyrgð gagnvart verkakannum. Því er jafnframt mótmælt sérstaklega að Helga Stefánsdóttir, þrija aðila. Það sé því einfaldlega ekki rétt að bærin hafi ætlað að taka á sig hlutæga

Ef niðurstæða dómans verði, þrátt fyrir það sem hér hefur komið fram, að bótaskylda stefnda Hafnarfjarðarbæjar hafi stofnast, sé á því byggt að sýkna beri stefnda á grundvelli fyrningar með vísan til 9. gr. laga um fyrningu kröfurettinda nr. 150/2007 en ljóst sé, miðað við gögn málsins, að forsvarsmáður stefnanda varð þess áskynja í febrúar 2008 að leki væri í húsnæðinu. Frá og með þeim tíma hafi honum boríð að allta sé nauðsynlegra upplýsinga um orsök lekans og mögulegan tjónvald ef einhver væri. Það hafi hann hins vegar látið undir

stefnda Hafnarfjarðarbæjar.

Stefnandi byggir að auki á því að efitriliti með verkinnu hafi verið áfátt og að stefndi Hafnarfjarðarbær beri ábyrgð á tjóni sem rekja megi til mistaka við efitrilit. Ekkert sé fram komið í gögnum máls um að efitriliti með verkinnu hafi verið áfátt. Eins og fyrir segir þá hafi efitrilitið verið í höndum sjálfstæðs verkta, Strendings ehf., og falist fyrst og fremst í því að vera í daglegum samskiptum við verkta og að fylgjast með framvindu verksins. Efitrilitið hafi enga verksjórn haft á startsmönnum verkta og ekki staðið yfir þeim við vinnu sína. Efitrilitið hafi verið í samræmi við reglur og góðar venjur. Stefndi mótmælir því sérstaklega að einhver þau mistök hafi átt stað við efitrilitið sem leiti geti til bótaskyldu

og á síðari stigum.

Stefnandi hefur verið í samskiptum við verkta vegna niðurlagningar á fituskilju. Það sé því einfaldlega ekki rétt að þessar upplýsingar hafi ekki legið fyrir bæði við framkvæmd verksins sjálfur hafi verið í samskiptum við verkta vegna niðurlagningar á fituskilju. Það sé því stefnandi harði upplýsingar um hvaða verktaki vana að verkinnu, auk þess sem stefnandi bæði til stefnda Hafnarfjarðarbæjar og Sjóváar-Almennra trygginga hf., komi berlega fram að sjálfstæður verktaki hafi unnið verkið. Samkvæmt kröfubréfum stefnda og lögmans hans, fram í samtölum við stefnda og lögmann hans og í niðurstöðu tryggingarfélags að Hafnarfjarðarbæjar að kveða úr um skaðabótaábyrgð annarra aðila. Margitrekkað hafi komið leiðbeina honum í hvíetna hver bæri ábyrgð á tjóninu. Það sé hins vegar ekki stefnda samkvæmt stjórnsluögum að upplýsa og fræða stefnda þegar tjónið blasti við og

fyrir stefnda Hafnarfjarðarbæ.

Stefnandi vísar jafnframt til þess að stefnda Hafnarfjarðarbæ hafi boríð skylda til nágrenni þess svæðis, þar sem skemmdin var á lögninni, en að þeir hafi ekki verið að vinna vinnu fyrir stefnda sjálfan vegna niðurlagningar á fituskilju og tengingar á heimæð í hafa í huga að yfirgnæfandi líkur séu á að startsmenn Íslandsgræða ehf. hafi í reynd verið að hafi ekki verið sýnt fram á orsakatengsl milli framkvæmda og tjóns. Í því sambandi sé vert að tilkomin vegna framkvæmdanna eða sé á ábyrgð startsmanna Íslandsgræða ehf. og að því leyti skaðabótaábyrgð. Raunar sé vafa undirorpið hvort skemmdin á hitaveitilögninni sé yfirhöfuð

höfðu leggjast og það sé ekki fyrir en um tveimur og hálfu ári síðar sem orsök lekans verði kunn. Réttast sé því að miða fyrningartíma kröftunnar við febrúar 2008.

Varðandi varakröfu sína visar stefndi Hafnarfjarðarbær til þess að óvíst sé hvert sé raunverulegt umfang tjóns stefnanda. Deildar meiningar séu um ástæður sigs á húsinn en undirmatsmaður átti að það sé ólíklegt að gólf í eldhúsi og húsi að norðaustanverðu eða burðarvirki hússins hafi sigið og skemmt vegna lekans þar sem enginn vatnsstráumur hafi verið í sandfyllingu undir gólfinu auk þess sem frágangur og þjöppun undir gólfu hafi verið ófullnægjandi og telji matsmaður að gólfu hafi sigið áður en lekans varð vart. Firmatsmenn telji að í ljósi fyrirliggjandi upplýsinga séu yfirgnæfandi líkur á því að sig í undirstöðum hússins megi rekja til bilunar í hitaveituluögn en slái því þó ekki föstu. Firmatsmenn meti kostnað við þennan þátt að fjárhæð 2.131.699 krónur. Sé þessum kostnaðarlið sérstaklega mótmælt þar sem matsmönnum beri ekki saman um ástæður sigsins og ályktun í yfirmati virðist fyrst og fremst byggjast á upplýsingum frá stefnanda sjálfum. Í þessu sambandi visar stefndi Hafnarfjarðarbær jafnframt til þess að húsið að Vesturgötu 4, sem sé um 130 ára gamalt, standi á gömlum sjávarkambi. Á ymsu hafi gengið í nágrenni þess frá upphafi, s.s. landfyllingar, hafnarstartsemi, miklar byggingaframkvæmdir og jarðskjálftar. Ekkeri liggi fyrir um ástand hússins áður en vatnslekinn var uppgötvaður en allt framangreint geti hafa haft áhrif á sigið. Varðandi aðra kostnaðarþætti sé áreitt að húsið sé gamalt og óljóst um ástand þess að innan fyrir vatnsleka, sem geti haft þýðingu við ákvröðun um skaðabætur auk þess sem ymsir þættir varðandi frágang hússins hafi að öllum líkindum haft þau áhrif að tjón stefnanda hafi orðið mun meira en ef frágangur hefði verið betri. Engin rakavörn virðist hafa verið undir eða í kringum húsið og undirstöður og þjöppun efnis í grunni ófullnægjandi. Að endingu sé meintum kostnaði vegna vinnu eiganda mótmælt sérstaklega en engin haldbær gögn ligga til grundvallar þeim kostnaðarlið.

Varðandi lagarök visar stefndi Hafnarfjarðarbær til almennra meginreglna skaðabótaréttarins, einkum meginreglunnar um vinnuveitendaþyrð á grundvelli sakarreglunnar. Jafnframt er vísað til laga um uppbyggingu og rekstur frávæitna nr. 9/2009, einkum 12. gr., svo og til 9. gr. laga um fyrningu kröftutínda nr. 150/2007. Málkostnaðarkrafa stefnda er byggð á reglum XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, einkum 130. gr. laganna.

Stefndi Vörður tryggingar hf., tryggingartélag A og F flutninga ehf., byggir á því að með öllu sé ósönuð sök stefnda protabús A og F flutninga ehf. á meintu tjóni stefnanda. Það sé frumskylda stefnanda, eins og hann leggi mál sitt upp, að sama hvaða verk það eru sem þessi stefndi eða startsmenn á vegum hans eigi að hafa framkvæmt sem hafi valdið hinu meintu tjóni. Engin tilraun sé gerð til þess í stefnu eða með framlagningu gagna fyrir dómi. Alla grunnpætti sakarreglunnar skorti í þeim efnum. Engin gögn séu því til stuðnings að skemmdir á hlíf eða kápu utan um hitaveiturör hafi valdið tjóni hans og að þær skemmdir megi rekja til verka vertakans. Þar með séu orsakatengsl einnig ósönuð. Ekki liggir fyrir um hinar meintu skemmdir. Rörbútnum hafi verið fargað og eingöngu liggir fyrir ljósmynd af rörbúti. Hvenær sú mynd var tekin og af hvaða tilfinni sé ósannað.

Hvergi í matsniðurstöðum dómkvaddra matsmanna sér tekin afstaða til þess hvað hafi valdið þessari meintu bilun eða skemmdum, enda ekki eftir því óskað af stefnanda sem foræði hefur á sönnunarfærslu sinni. Orsakir meintrar bilunar eða skemmda séu því með öllu ósannaðar.

Ósannað sé með öllu hvort hinn meintu leka sé að rekja til bilunar eða einhvers konar framleiðslugalla eða hvort um skemmd hafi verið að ræða. Jafnvel þótt samað þyki að rörbútninn hafi verið skemmdur þá sé einnig ósannað að þær skemmdir séu tilkomnar vegna startsmanna meðstefndu A og F flutninga ehf. Án þess að slík áskun sé studd nokkrum gögnum sé fulllirt í stefnu að vertakinn hafi skemmt hlíf eða kápu utan um heitavatnsrör. Eingöngu sé vísað til þess að startsmáður Orkuveitu Reykjavíkur hafi þremur árum síðar tekið eftir skemmdinni án þess að vita hver hafi valdið henni. Sá startsmáður hafi talið, við uppgroft þremur árum síðar, að skemmdir á rörinu litu út fyrir að vera eftir moksurtækki. Slík staðhæfing nægi ekki til sönnunar um þau atvik sem stefnandi byggir bótaábyrgð sína á og ekki heldur til þess að sönnunarbyrði um þau atvik, sem stefnandi heldur fram, færist á einhvern hátt yfir til meðstefnda þb. A og F flutninga ehf. í andstöðu við meginreglur einkamálaréttarfars um sönnun. Einnig verði ekki byggt á óljósum frásögnum þriðja manns á því hvað startsmáður Vatnsveitu Hafnarjarðar eigi að hafa sagt við meinta startsmenn stefnda um skemmda lögn árið 2007.

Par sem engin tilraun sé gerð til þess að skýra eða sama hvernig startsmenn vertakans A og F flutninga ehf. eigi að hafa skemmt hlífina utan um hitaveiturör, t.d. við hvaða verk eða með hvaða tækjum, sé í raun vandkvæðum bundið að taka til varna með

Hafnarfjarðarbær sem einnig hefur starfsfólk á staðnum á verkinnu stöð. Stefndi Vörður tryggingar hf. beri að sama skapi ekki ábyrgð á þeim.

Þá virðist sem stefnandi hafi lagt í framkvæmdir til að reyna að gera við hina meintu galla áður en matsmenn komu að verkinnu. Hafi m.a. verið lokið við að bora loftgöt í sökkul eignarinnar. Einnig hafi hitalagnir í skriðrymi verið fjarlægðar. Þá hafi einnig verið búið að eiga við hinar meintu skemmdir á heimaæð hitaveitu áður en matsmenn komu að verkinnu. Hafi þeir því ekki getað metið hinar meintu skemmdir eða ástæður þeirra. Verði talið að matsniðurstöðurnar hafi engu að síður sönnunargildi gagnvart stefnda Verði tryggingum hf. sé einnig á því byggt að þær sami ekki það fjartjón sem stefnandi krefst í málinu. Fyrst beri að nefna að matsspurningar til yfirmatsmanna séu afar leiðandi. Auk þess sem matsmenn séu ekki, hvorki yfirmatsmenn né matsmaður í undirmati, beðnir um að taka tillit til þess að húsið að Vesturgötu 4 er frá árinu 1900. Þá verði í öllu falli að horta til þess að domkrata stefnanda byggt á viðgerðum þar sem skipt er út efnun, t.d. parketi, gólfplötu, einangrun o.s.frv. og nýtt sett í staðinn. Í því felst að stefnandi sé í raun að fá ný eini í stað þeirra sem fyrir voru. Slíkt verði ekki gert á kostnað stefnda Varðar trygginga hf. án þess að tekið sé tillit til þess að nýju var skipt út fyrir gamalt.

Stefnandi virðist færa matskostnað undir höfuðstól domkröfu og láta þá kröfu bera dráttarvexti sem hluta domkröfunnar. Engin heimild standi til þess og sé þessari aðferð mótmælt. Sama gildi því líka um reikning fyrir sértræðistöð. Engin tilraun sé gerð til að útskýra þann hluta domkröfu stefnanda og sé henni mótmælt. Sama gildi um þann lið domkröfu stefnanda er varði kostnað vegna farseðla að fjarhæð 395.046 krónur. Fyrst beri að nefna að ósannað sé að stefnandi málsins hafi greitt þennan kostnað. Framlögð skjöl málsins beri með sér að fyrirvarsmaður stefnanda greiddi flugmiðann en ekki stefnandi. Þegar af þeirri ástæðu komi þessi liður ekki til skoðunar. Í öðru lagi sé það stefnda Verði tryggingum hf. óviðkomandi þó að fyrirvarsmaður stefnanda kjósi að hafa sínum málum þannig að hann reki fyrirteki á Íslandi en búi í Kólumbíu lungann af árinu og kjósi að ferðast á milli landa. Að sama skapi er sérstaklega mótmælt þeim lið domkröfunnar, að fjarhæð 772.880 krónur, sem kallaður sé eigin vinnu stefnanda. Hér sé áttur nauðsynlegt að benda á að gögn málsins beri með sér að átt sé við vinnu fyrirvarsmanns stefnanda. Hann verði ekki samsamaður stefnanda, lögaðilanum Hanssen ehf., með þessum hætti. Þá sé þessum lið einnig sérstaklega mótmælt á þeim grundvelli að matsmenn hafi metið hann. Undirratsmaður meti þenna lið sem 31.000 krónur og það sé staðfest í yfirmati. Sama gildi um lokalið í sundurliðun domkröfu stefnanda að fjarhæð 140.560 krónur. Hann er einnig vanræfður. Ef

framkvæmdastjóri stefnanda og blíkssmiður hafa umið í þágu stefnanda vegna hins meinta tjóns sé það stefnanda að sýna fram á það með framlagningu reikninga. Ekkiert slíkt sé til staðar. Kratan sé því í raun bæði ósönnuð og vanreiðuð og mótmælt sem slíkt.

Þá sé skiptum á protabúi A og F flutninga ehf. enn ólokjó og stefnandi hafi ekki komið kröfu sinni að í búið þar sem henni hafi verið lýst löngu eftir að kröfulýsingarfesti lauk. Stefnandi hafi því ekki takmarkað hið meinta tjón sitt á fullnægjandi hátt og í raun verið dómkrata hans að taka tillit til þess sem hugsanlega fáið greitt úr nefndu protabúi.

Verði fallist á einhvern hluta bótakröfu stefnanda gagnvart stefnda Verði tryggingum hf. sé þess í öllu falli krafist að bótafjárhæðin verði lækkuð með hlíðsjón af skilmálum stefnda Varðar trygginga hf. þar sem fram komi að eigin áhætta af hverju tjóni sé 10% tjónsfjárhæðar. Ávallt þurfi því að draga 10% af meintum bötum frá þeirri kröfu sem mögulegt sé að krefja stefnda Vörð tryggingar hf. um. Enda geti bótaabrygð stefnda eingöngu tekið mið af þeim skilmálum sem um abrygðartrygginguna gilda. Sérstaklega eigi þetta við þar sem váttryggingandinn, stefndi A og F flutningar hf., sé gjaldþrota.

Samkvæmt stefnu virðist stefnandi hafa uppgötvað einhvern leka strax haustið 2007. Jafnframt sé upplýst að fyrirvarsmáður stefnanda hafi búið í Kólumbíu á veturna allt frá árinu 2006. Einnig komi fram í stefnu að ástæða þess að uppruni lekans uppgvötvaðist hafi verið sú að fyrirvarsmáður stefnda fann í ágúst 2010 að sökkulgrjót var heitt og dró af því ályktanir. Hefði því svæðið í kringum lekann átt að vera snjólaus eða snjólettara en amarsstaðar á veturna. Stefndi Vörður tryggingar hf. byggir á því að stefnanda hefði, í síðasta lagi veturinn 2008/2009 og í raun fyrir, mátt vera ljóst hver staðan var eða borið að alla sér slíkra upplýsinga, sbr. skilyrði 9. gr. laga nr. 14/2007 um fyrmingu kröfurettinda. Á því er byggt að dvöl fyrirvarsmanns stefnanda í Kólumbíu á vetrum leysi hann ekki undan þeirri abrygð. Stefna í málinu sé birt þann 8. maí 2013 og á þeim degi rofin fyrming en fyrsta tilkymning hafi borist stefnda nokkrum mánuðum áður eða í febrúar 2013. Stefndi Vörður tryggingar hf. byggir á því að ef dómurinn litur svo á að bótaskylda hafi einhvernmann verið til staðar sé hún fyrnd með vísan til 9. gr. laga nr. 150/2007 sem tóku gildi þann 1. janúar 2008.

Stefndi Vörður tryggingssar hf. byggir jafnframt á því, verði ekki fallist á að kratan sé fyrnd, að stefnandi hafi fyrirgeitt rétti sínum gagnvart stefnda Verði tryggingum hf. með tömlæti. Atvik þessa máls eigi að hafa átt sér stað einhvernmann á árinu 2007. Áður en stefnandi hafi haft samband við þá sem hann taldi vera abrygð hafi hann sjálfur breytt aðstæðum. Tömlæti stefnanda hafi haft þær afleiðingar að stefnda Verði tryggingum hf. sé

Fyrirhuguð framkvæmd stefnda Hafnarfjarðarbæjar var kynnt fyrir stefnanda og veitti tryggingu hjá stefnda Verði tryggingum hf. og er félaginu því stefnt í málinu.

Þeim afleiðingum að vafn hafi lekið undir húsíð og valdið tjóni. Íslandsgarðar ehf. höfðu framkvæmd hafi skemmt hlífðarkápa á heitavatsröri, sem liggur inn í hús stefnanda, með Íslandsgarðar ehf. önnuðust uppröfi á lóð stefnanda og heldur stefnandi því fram að við þá Íslandsgarða ehf. (síðar A og F flutningar ehf.) sem varð gjaldþrota 7. febrúar 2012. Stóð þannig að verkinn að það var boðið út og gerður var verksamningur við verktakann framkvæmdin inn á baklói stefnanda að Vesturgötu 4, Hafnarfirði. Stefndi Hafnarfjarðarbær framkvæmdum á svokölluðum byggðasafnsreit við Vesturgötu í Hafnarfirði og náði Eins og að framan er rakið stóð stefndi Hafnarfjarðarbær að umfangsmiklum

VI

Karl Víkingur Stefánsson, Jóhann Kristjánsson og Hólmur Ingi Guðmundsson. Guðnason, Ragnar Jónsson, Hjalti Sigmundsson, Heiðar Jónsson, Unnur Arna Sigurðardóttir, vítin Helga Stefánsdóttir, Magnús Guðmundsson, Arnór Einarsson, Pétur Vilberg Fyrir dómnum gáfu skýrslur Sigurður Óli Sigurðsson, fyrirsvarsmáður stefnanda, og 91/1991.

kröfuretinda. Krata um málskostnað stýst við 130. gr. laga um meðferð einkamála nr. Vátryggingasamninga sem og laga nr. 50/1993. Þá er vísað til laga nr. 150/2007 um fyrmingu Um lagarök vísar stefndi Vörður tryggingar hf. til laga nr. 30/2007 um dómssuppsögu.

þrét hafi ekki borist stefnda og því králist að dráttarvextir verði aðeins dæmdir frá virðist hún byggð á kröfubréfi sem sent var stefnda Hafnarfjarðarbæ þann 4. júlí 2012. Það Stefndi Vörður tryggingar hf. mótmælir einnig dráttarvaxtakröfu stefnanda, enda stefnda möguleikanum á að halda uppi ítrustu efnislegu vörnum í málinu.

kostur á að kanna af eigin raun hvið meinta tjón. Með því tómlæti sínu hafi stefnandi svipt lagfæringar og viðbætur á fasteigninni. Stefnda Verði tryggingum hf. hafi því ekki gefist bæði að gera við og fjarlægja hina meintu skemmdu lögn sem og framkvæma umtalsverðar meðstefnda barst stefnda í febrúar 2013. Þá höfðu matsmenn þegar lokið störfum og búið varna á þeim grunni, enda hafi stefnda fyrst verið kynnt málið þegar kröfulýsing í protabú ömögulegt að kynna sér sjálfur hinar meintu skemmdir og meintar afleiðingar og taka til

Hólmgeir Ingi Guðmundsson, framkvæmdastjóri Íslandsgarða ehf., gróf fyrir fjuskilju að því er haldið fram af stefndu í greinargerðum þeirra að tjónið hefði eins getað orðið er

enda komu ekki aðrir að því verki.

heitavatslögnin skemmdist er starfsmenn Íslandsgarða ehf. umnu við uppgjöf á svæðinu, lagnarinnar á þeim stað þar sem leki kom síðar fram, er engum vafa undirþjóð að virtum, sérstaklega framburði Ragnars Jónssonar, sem vakti athygli á skemmd á hlífðarkápu kápu rørsins var í um 5 metra fjarlægð frá húsi stefnanda. Af framangreindum framburði verksjóranum upp nafn Arnors og símannumer. Fram hefur komið í málinu að skemmdin á Íslandsgörðum ehf. á skemmdinni og sagði honum að lagfæring þyrfti að fara fram. Gar hann lagði heitavatslögnina á sínum tíma. Vitnið Ragnar Jónsson vakti athygli verksjóra hjá en starfsmenn orkuveitunnar gerðu og því ljóst að átt hefði verið við hana eftir að orkuveitan hnaski af þeim sökum. Þá fulllyrti hann að gengið hefði verið frá lögninni með öðrum hætti stefnda Hafnarfjarðarþæjar. Taldi hann ljóst að grafið hefði verið í lögnina og hún orðið fyrir hennar umsjón, var viðstaddur er lögnin var grafin upp í ágúst 2010 ásamt starfsmanni Einarsson, starfsmaður Orkuveitu Reykjavíkur, en heitavatslögnin er á hennar ábyrgð og í Ragnar vakti athygli verksjóra hjá Íslandsgörðum ehf. á skemmdinni. Vitnið Arnór

frá heitavatsrörunu á kafla.

heitavatslagnarinnar er hann kom á verkstað í erindum vatnsveitunnar. Hafði þá verið grafið veitingarekstur í húsinu. Vitnið Ragnar Jónsson sagðist hafa séð skemmd á hlífðarkápu vitanna Unnar Örnú Sigurðardóttur og Karls Víkingss Stefánssonar en þau sjá um upp og þar á meðal svæði í kringum heitavatsrörið. Því til stuðnings er einnig framburður rakinn er hér að framan, þykir sannað að nánast öll lóð stefnanda norðan við húsíð var grafin Ragnars Jónssonar, pípulagningameistarar og starfsmanns Vatnsveitu Hafnarfjarðar, sem fyrir skemmdum. Með framburði Magnúsar Guðmundssonar pípulagningameistarar og og byggingu veggjar á lóðinni en uppgjöfurnin hafi ekki náð að heitavatslögninni sem varð á baklöd stefnanda. Af hálfu stefndu er því haldið fram að það hafi takmarkast við skólprörið Deilt er um í málinu í hversu miklum mæli og á hvað störu svæði hafi verið grafið upp

vertakinn Íslandsgarðar ehf. það verk.

upp jarðveg á baklöd stefnanda norðan við hús hans og eins og áður sagði annaðist taka hana upp, leggja hana að nýju og setja upp tvo brúna. Þetta leiddi til þess að grafa þurfti stefnanda og meðfram norðvesturhorni þess. Skoðplögn var þar undir og var því nauðsyn á að kostnaðarlausu. Er verkið var hafrið kom í ljós að lækka þurfti jarðveg við norðurgafi húss bygðasafnsreitinum og lóð stefnanda síðan heilulögð. Þessar framkvæmdir voru stefnanda að

Það var á ábyrgð stefnda Hafnarfjarðarþæjar, sem sóttist eftir því að hefja framkvæmdir á lóð stefnanda, að þúa svo um hnútana að ekki hlýstist tjón af fyrir stefnanda, m.a. með því að semja við áreiðanlegan vertakna með ábyrga verkstjórn, vertakna sem væri í stakk búinn að greiða venjulegar tjónabætur sem á kynni að falla. Þetta lét stefndi

á að heitavátnsröð hefði orðið fyrir skemmdum. Þeirri niðurstöðu að skemmd hafi orðið á heitavátnslögninni af Hafnarfjarðarþæ og undanskilinni niðursetningu á fituskilju sem stefndi greiddi sjálfur. Komist hefur verið að þeirri niðurstöðu að orsakasamband sé á milli þess og tjóns stefnanda. Fyrir liggur í málinu að stefndi Hafnarfjarðarþæer kynni stefnanda ekki sérstaklega að verkið yrði boðið út og ábyrgð vertakans var ekki rædd eða sú áhætta sem stefndi hugsanlega tæki með því að heimila stefnda Hafnarfjarðarþæ framangreindar framkvæmdir. Þessum verkakans Íslandsgráða ehf. og emftremur að orsakasamband sé á milli þess og tjóns stefnanda. Fyrir liggur í málinu að stefndi Hafnarfjarðarþæer kynni stefnanda ekki sérstaklega fyrir. Komist hefur verið að þeirri niðurstöðu að skemmd hafi orðið á heitavátnslögninni af bygðasafnsreitinum. Eins og að framan er lýst voru framkvæmdirnar umfangsmiklar á lóð stefnanda og baklöd hans að mestur grafin upp. Þessar framkvæmdir voru greiddar af stefnda leit við stefnanda að fá að fara inn á lóð stefnanda í tengslum við framkvæmdir stefnda á

Varðandi ábyrgð stefnda Hafnarfjarðarþæjar ber að líta til þess að stefndi fór þess á tryggingar hf. af kröfum stefnanda í málinu. Þetta er deilt um. Í málinu er því stefndi greiddi sjálfur. Komist hefur verið að þeirri niðurstöðu að skemmd hafi orðið á heitavátnslögninni af bygðasafnsreitinum. Eins og að framan er lýst voru framkvæmdirnar umfangsmiklar á lóð stefnanda og baklöd hans að mestur grafin upp. Þessar framkvæmdir voru greiddar af stefnda tryggingafélaginu með því að Íslandsgráða ehf. hafi verið með fjálsa ábyrgðartryggingu hjá Verði tryggingum hf. Samkvæmt gögnum málsins var aðeins ein gráða, af gerðinni Bocaf, tryggt með skilmálum sem innihélt jarðvinnu. Í skýrslu fyrirverandi framkvæmdastjóra Íslandsgráða ehf., Holmars Inga Guðmundssonar, kom fram að undirverktaki Íslandsgráða ehf. hafi annast uppgröft með eigin gröfu á því svæði sem hér er deilt um. Í málinu er því ekki upplýst hvaða tæki olli tjóni á heitavátnslögninni. Ber því að sýkna stefnda Vörð

Í málinu stefnir stefndi stefnda Verði tryggingum hf. á grundvelli 1. mgr. 44. gr. laga nr. 30/2004 um váttryggingasamninga. Stefnandi hefur rökstutt kröfu sína á hendur tryggingafélaginu með því að Íslandsgráða ehf. hafi verið með fjálsa ábyrgðartryggingu hjá Verði tryggingum hf. Samkvæmt gögnum málsins var aðeins ein gráða, af gerðinni Bocaf, tryggt með skilmálum sem innihélt jarðvinnu. Í skýrslu fyrirverandi framkvæmdastjóra Íslandsgráða ehf. hafi annast uppgröft með eigin gröfu á því svæði sem hér er deilt um. Í málinu er því ekki upplýst hvaða tæki olli tjóni á heitavátnslögninni. Ber því að sýkna stefnda Vörð

Þetta er deilt um. Í málinu er því stefndi greiddi sjálfur. Komist hefur verið að þeirri niðurstöðu að skemmd hafi orðið á heitavátnslögninni af bygðasafnsreitinum. Eins og að framan er lýst voru framkvæmdirnar umfangsmiklar á lóð stefnanda og baklöd hans að mestur grafin upp. Þessar framkvæmdir voru greiddar af stefnda tryggingafélaginu með því að Íslandsgráða ehf. hafi verið með fjálsa ábyrgðartryggingu hjá Verði tryggingum hf. Samkvæmt gögnum málsins var aðeins ein gráða, af gerðinni Bocaf, tryggt með skilmálum sem innihélt jarðvinnu. Í skýrslu fyrirverandi framkvæmdastjóra Íslandsgráða ehf. hafi annast uppgröft með eigin gröfu á því svæði sem hér er deilt um. Í málinu er því ekki upplýst hvaða tæki olli tjóni á heitavátnslögninni. Ber því að sýkna stefnda Vörð

Hafnarfjarðarbær undir höfuð leggjast og verður hann því gerður ábyrgur fyrir tjóni stefnanda.

I málinu hefur verið lögð fram undirmatssgerð og yfirmatssgerð og er efni þeirra rakið hér að framan. Dómurinn er sammála undirmatssmanni um kostnaðarmat hans að undanskildu því atriði að leggja nýjar neysluvatnslagnir í stað þeirra sem áður voru í skriðrymi. Tekur dómurinn undir sjónarmið undirmatssmanns að óþarfi hafi verið að leggja nýja lög, heldur hefði verið nægjanlegt að þrýstíprófa þá lög sem fyrir var vegna þess að sú lög lak ekki. Koma því til frádráttar 360.000 krónur. Undirmatssgerð verður því tekin til greina með 3.284.000 krónum (3.644.000 – 360.000). Þá er dómurinn sammála yfirmatssmanninum um að sig á gólfi megi rekja til lekans. Tekur dómurinn undir rökstuðning yfirmatssmannanna en framburður vitnanna Unna Örnú Sigurðardóttur og Karls Víkingss Stefánssonar, sem hafa umnið í húsinu undanfarin ár, stýðja niðurstöðu yfirmatssmannanna um að gólf hafi sigið eftir að lekans varð vart. Hins vegar verður ekki fallist á niðurstöðu yfirmatssmannanna um að byggja nýjar undirstöður undir húsið, að fjárhæð 550.000 krónur, þar sem engar undirstöður eru þar fyrir. Yfirmatssgerð verður því tekin til greina að fjárhæð 1.581.699 krónur (2.131.699-550.000).

Ekki er unnt að fallast á kröfur stefnanda vegna sérfræðiaðstoðar að fjárhæð 141.188 krónur eða kostnað framkvæmdastjóra stefnanda vegna ferðalaga að fjárhæð 395.046 krónur. Þá er krata stefnanda vegna vinnu framkvæmdastjóra stefnanda og blikksmíðs ekki nægilega rökstudd og verður hún því ekki tekin til greina.

Kostnaður stefnanda vegna undirmatss að fjárhæð 857.793 krónur og vegna yfirmatss að fjárhæð 591.106 krónur telst til málskostnaðar og verður sá kostnaður tekin til greina. Ekki er unnt að taka tillit til kostnaðar vegna viðbótarfyrirtæmis þar sem sú matsgerð snéri ekki að stefnda Hafnarfjarðarbæ heldur einvörðungu að stefnda Verði tryggingum hf. sem hefur verið sýknaður af kröfum stefnanda í málinu.

Niðurstæða málsins verður því sú að stefndi Hafnarfjarðarbær verður dæmdur til að greiða stefnanda 4.865.699 krónur (3.284.000+1.581.699) með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 frá 4. júlí 2012 til greiðsludags.

Eftir þessari niðurstöðu verður stefndi Hafnarfjarðarbær dæmdur til að greiða stefnanda 3.000.000 króna í málskostnað að viðbættum 1.448.899 krónum vegna útlagðs kostnaðar vegna matsgerða eða samtals 4.448.899 krónur. Ekki hefur þá verið tekið tillit til reglna um virðisaukaskatt á málfrituningsþöknun.

Rétt þykir að málkostnaður falli niður milli protabús A og F flutninga ehf. og stefnanda svo og milli stefnanda og stefnda Varðar tryggingar hf. Gunnar Aðalsteinsson héraðsdómari kveður upp dóm þennan ásamt meðdómsmönnum Kristni Eiríkssyni og Stanley Pálssyni verkfræðingum.

Dómsorð

Stefndi, Hafnarfjarðarþær, greiði stefnanda, Hansen ehf., 4.865.699 krónur með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001 frá 4. júlí 2012 til greiðsludags og 4.448.899 krónur í málkostnað.

Stefndi Vörður tryggingar hf. er sýknaður af kröfum stefnanda í málinu. Málkostnaður milli stefnanda og protabús A og F flutninga ehf. fellur niður. Málkostnaður milli stefnanda og stefnda Varðar tryggingar hf. fellur niður.

Gunnar Aðalsteinsson
Kristinn Eiríksson
Stanley Pálsson

Rétt endurrit staðfestur
Héraðsdómur Reykjavíkur 3. apríl 2014.

